

Jak neskongit na **blacklistu**

Dlouhodobě kritizovaný proces zadávání veřejných zakázek by měl být počínaje letošním rokem transparentnější. Vděčíme za to novele zákona o veřejných zakázkách, která je účinná od ledna.

Novela zákona o veřejných zakázkách je v účinnosti od začátku letošního roku. Jejím cílem je zvýšení transparentnosti při zadávání veřejných zakázek. Některé ze změn jsou zajímavé zejména pro dodavatele ucházející se o veřejné zakázky. Které to jsou?

Seznam vyloučených

Největší změnou je zavedení tříletého trestu zákazu plnění veřejných zakázek a veřejného rejstříku („černé listiny“) osob, jimž byl takový zákaz uložen. Tento trest může dodavatelům uložit Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen Úřad) v případě, že pro prokázání své kvalifikace předloží informace nebo doklady, které neodpovídají skutečnosti. Trest však může být uložen, pouze pokud tyto nepravdivé údaje měly nebo alespoň potenciálně mohly

mít vliv na posouzení kvalifikace dodavatele. Není však významné, zda ke zkeslení mohlo dojít přímo v zadávacím řízení, při zápisu do seznamu kvalifikovaných dodavatelů nebo při získání certifikátu osvědčujícího splnění kvalifikačních předpokladů. Rejstřík potrestaných osob vede Ministerstvo pro místní rozvoj a je dále dostupný na adrese <http://www.isv.cz>.

Dodavatel se může podvodného jednání dopustit například uvedením nepravdivých referencí o svých předchozích zkušenostech s plněním obdobných zakázek nebo v souvislosti s výši pojištění či záruk požadovaných zadavatelem. Ten, kdo bude při zkeslování údajů přistižen, by měl být do budoucna vyloučen z účasti na plnění veřejných zakázek.

Vzhledem k tomu, že je skutková podstata tohoto deliktu stanovena

objektivně (tedy bez ohledu na zavinění), obávají se někteří dodavatelé trestu při pouhém pochybení bez podvodného úmyslu. V takových případech bude na nich, aby prokázali, že vynaložili veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby povinnost porušována nebyla. Zjednodušeně řečeno, dodavatel bude muset prokázat, že se jednalo skutečně o chybu, k níž došlo i přes řádnou péči (například při kompletaci rozsáhlé kvalifikační dokumentace), a nikoli o snahu o podvod.

Trest zákazu plnění veřejných zakázek však jen těžko vyřeší problémy jejich nedostatečné transparentnosti. Dopadá totiž jen na podvody při prokazování kvalifikace. Nikoli i na řadu dalších závažných protiprávních jednání v zadávacím řízení.

Nové zbraně

V této souvislosti je však třeba přivítat, že novela zákona ruší některé nadbytečné formalities a dává dodavatelům do rukou nové nástroje, jimiž se mohou bránit protiprávnímu postupu při přidělování veřejných zakázek. Rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky musí být nově doručeno všem zájemcům o veřejnou zakázku, kteří nebyli ze zadávacího řízení s konečnou platností vyloučeni. Ti pak proti němu mohou podat námítky úřadu. Tato úprava by měla zabránit vzniku situace, kdy je určitý dodavatel ze zadávacího řízení vyloučen, a dříve než byla jeho oprávněnost vyloučení přezkoumána, bylo již rozhodnuto o výběru nejvhodnější nabídky, aniž by se o tom vůbec dozvěděl a mohl zabránit uzavření smlouvy s vybraným konkurentem.

Zákon také nově v případech nejzávažnějších porušení principů zadávání veřejných zakázek dodavatelům umožňuje podat návrh na přezkum úkonů zadavatele ještě šest měsíců po uzavření realizační smlouvy. Rozhodne-li úřad o zákazu plnění smlouvy, je smlouva neplatná, což by mělo zabránit praxi, kdy zadavatelé ve sporných případech záměrně co nejrychleji uzavírali smlouvy ve snaze vyloučit tak jakýkoli další přezkum svého postupu.

ZUZANA VALOUŠKOVÁ
advokátka mezinárodní právní
kanceláře Kinstellar